

**МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ**

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АУДИТУ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 071 Облік і оподаткування
освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

Укладач: доктор економічних наук, професор Проскуріна Н.М.

ЗМІСТ

Вступ	3
I. Завдання для практичної роботи студентів	5
Тема 1. Ризико-орієнтований підхід до аудиту історичної фінансової інформації	5
Тема 2. Процедурний інструментарій виконання завдання з аудиту історичної фінансової інформації	7
Тема 3. Процедурний інструментарій при завершенні аудиту історичної фінансової інформації	10
Тема 4. Положення, пов'язанні з формуванням звіту незалежного аудитора щодо історичної фінансової інформації	12
Тема 5. Аудити спеціального призначення та завдання з огляду фінансових звітів	15
Тема 6. Завдання з надання впевненості, що не є аудитами чи оглядами історичної фінансової інформації та супутні аудиту послуги	18
II. Рекомендована література	22

ВСТУП

В умовах глобалізації суб'єкти господарювання зацікавлені у наданні інформації про свій фінансовий стан, результати діяльності, зміни у капіталі, рух грошових коштів та інші аспекти діяльності за правилами, визначеними не національною юрисдикцією, а світовою бізнес-спільнотою. Міжнародні стандарти аудиту (МСА) дають основу для організації, проведення аудиторської перевірки звітності та оформлення її результатів, зрозумілу як підприємствам-клієнтам, так і користувачам аудиторських висновків. Завдяки наданню достатнього рівня впевненості у високій якості аудиту, і, відповідно, об'єктивності фінансової інформації підприємств через дотримання міжнародних вимог відбувається активізація бізнес-середовища в усьому світі. Для вітчизняних підприємств, які у своїй більшості використовують міжнародних стандартів фінансової звітності є засобом залучення іноземних інвестицій, а розуміння МСА – гарантією якості управлінських рішень, які приймаються на основі аналізу фінансової інформації контрагентів. Діяльність підприємств в сучасних умовах, яка пов'язана з деякою законодавчою невизначеністю відносно майбутнього та перспектив їх подальшого розвитку, супроводжується різноманітними ризиками. Перед керівниками підприємств виникають задачі прогнозування, оцінки ризиків і створення ефективної системи управління. В цих умовах зростає роль системи незалежного контролю, яким є аудит, що базується на МСА.

Предметом навчальної дисципліни є система економічних відносин на макро- та мікрорівнях з приводу систематичного спостереження, перевірки і вдосконалення (шляхом консультацій) ходу функціонування процесу ефективного управління коштами суб'єктів господарювання та підприємництва відповідно до конституційних норм і законодавчого регулювання.

Об'єктом вивчення є процес надання аудиторських послуг, згідно зі стандартами міжнародної практики

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів здатності до здійснення незалежного аудиту фінансової звітності, згідно з принциповими підходами міжнародної практики, що реалізовані у вигляді стандартів аудиту.

У процесі навчання студенти здобувають необхідні знання в ході аудиторної роботи – під час лекційних та практичних занять, а також позааудиторної самостійної роботи – виконання індивідуальних завдань і завдань самостійної роботи, що сприяє успішному засвоєнню навчальної дисципліни, а також нормативно-правової бази аудиторської діяльності.

Навчальна дисципліна «Міжнародні стандарти аудиту» передбачає засвоєння студентами знань змісту та розуміння світового досвіду впровадження міжнародних стандартів аудиту, а також набуття здатності здійснювати аудит фінансової звітності та надавати аудиторські послуги відповідно до положень міжнародних стандартів аудиту. Наведена навчальна дисципліна є вибірковою для підготовки фахівців зі спеціальності «Облік і оподаткування».

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти **мають:**

- демонструвати знання мети та завдань розроблення МСА, а також їхні структури;
- виявляти знання загальних понять сутності аудиту, його організації, технології, методики здійснення та документального оформлення в ході провадження аудиторської діяльності;
- демонструвати навички використання спеціальної термінології в сфері МСА;
- виявляти навички володіння принципами використання МСА в ході перевірок на підприємствах різних форм власності;
- застосовувати навички визначення за допомогою аудиторського стандарту відповідну концепцію аудиту;
- мати здатність використовувати відповідний стандарт у ході проведення аудиту та надання супутніх послуг.

Загальні компетентності, що будуть сформовані у здобувача вищої освіти в результаті опанування дисципліни:

- знання змісту та розуміння світового досвіду впровадження міжнародних стандартів аудиту;
- здатність здійснювати аудит фінансової звітності та надавати аудиторські послуги відповідно до положень міжнародних стандартів аудиту.

Важливим складником системи набуття професійних компетентностей з навчальної дисципліни є виконання практичних завдань на семінарських і практичних заняттях. Такі завдання мають на меті вироблення у студентів навиків групової роботи, ораторської майстерності, публічних виступів, а також підтримання партнерських стосунків у ході вирішення ситуаційних завдань чи розроблення комплексних проєктів. Для виконання передбачених практичних завдань необхідно мати знання, отримані в результаті вивчення навчальних дисциплін: «Фінанси», «Фінансовий облік», «Аудит».

Методичні рекомендації мають на меті допомогти студентам якісно підготуватися до аудиторних занять та перевірити рівень засвоєння матеріалу через відповіді на запитання, тестування, вирішення практичних завдань.

I. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1.

Ризико-орієнтований підхід до аудиту історичної фінансової інформації

Завдання 1.

Керівник аудиторської фірми "Довіра" доручив працівнику пояснити асистентам і керівникам аудиторських груп важливість для аудитора отримання знань про бізнес клієнтів.

Необхідно надати відповіді на запитання:

1. Для яких питань аудиторської перевірки важливим є знання бізнесу клієнта?
2. Які попередні відомості про клієнта має одержати аудитор перед прийняттям завдання та в ході планування аудиторської перевірки?

Завдання 2.

Аудитор, ознайомлюючись з бізнесом замовника з'ясував, що керівництво замовника вважає, що їхня система внутрішнього контролю дуже ефективна, за результатами перевірки їх ніколи не штрафуює податкова інспекція. Всі господарські факти ретельно документує та перевіряє бухгалтер перед занесенням до ПЕОМ.

Головний бухгалтер – креативна особа. Він має безліч різних сертифікатів вітчизняних та іноземних громадських організацій, за освітою – кібернетик. Останнє місце роботи – військова частина. Працює у замовника аудиту лише 7 місяців. Уже декілька разів самостійно переробляв програмне забезпечення для бухгалтерського обліку.

Бізнесу замовника – однотипний, але має дуже суттєві місячні обороти та особливо велике відшкодування ПДВ з бюджету.

Необхідно надати відповідь на запитання:

1. Який рівень ризику на цьому етапі проведення аудиту відповідно до МСА 315? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 3.

Велике промислове об'єднання має розгалужену мережу роздрібною торгівлі, більше 5 виробничих підприємств і централізовані склади. Всі ці об'єкти розташовані по різних регіонах України. Загальне управління здійснюється з Києва, де знаходиться штаб-квартира й офіс керівної кампанії.

Аудитор, знайомлячись з бізнесом замовника та його системою управління, з'ясував, що наказ про облікову політику знаходиться лише в керівній кампанії та має високий рівень внутрішньої конфіденційності. Наказ існує всього у двох примірниках і за потреби на місцях (за проханням того чи іншого головного бухгалтера) один з примірників доставляють на один день у відповідний підрозділ.

Окрім цього аудитор вияснив, що податкове законодавство у сфері бізнесу замовника, за останні півроку суттєво змінювалося. При цьому ці зміни торкалися винятково ПДВ і охоплювали як відміну пільги, так і збільшення ставки податку. Додатково аудитор врахував такі обставини, як необхідність залучення експерта з технології бізнесу замовника до перевірки, в його штаті таких фахівців немає. Пошук експерта свідчить про складність його знайдення до встановленого часу початку перевірки.

Необхідно надати відповідь на запитання:

1. Який рівень ризику на цьому етапі проведення аудиту відповідно до МСА 315? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 4.

Під час проведення аудиторської перевірки ВАТ «Автоспілка» аудиторів встановили, що річна інвентаризація перед складанням фінансової звітності за поточний рік не проводилася, а проведені протягом звітного року інвентаризації товарно-матеріальних цінностей та грошових коштів оформлені неякісно і з порушеннями чинних вимог.

Аудитори запропонували організувати інвентаризацію під час аудиторської перевірки, оскільки програмою аудиту така процедура була передбачена і погоджена із замовником.

Необхідно:

1. Визначити невідповідності ситуації нормативним актам України.
2. Проаналізувати пропозицію аудиторів.

Змістовий модуль 2.

Процедурний інструментарій виконання завдання з аудиту історичної фінансової інформації .

Завдання 1.

Двома засновниками (О. О. Голуб – фізична особа та ТОВ «Меркул» – юридична особа, обидва – резиденти України) засновано ПрАТ «Джерело». Статутний капітал ПрАТ «Джерело» – 300 000 грн, зокрема 200 000 грн – внесок О. О. Голуба і 100 000 грн – внесок ТОВ «Меркул». Внесок до статутного капіталу ПрАТ «Джерело» від ТОВ "ФАТ-НАТ" – виняткове право на використання винаходу, яке було придбано засновником ПрАТ «Джерело» у автора винаходу за 2 000 000 грн (надано договір поступки виняткових прав). Для початку використання винаходу в комерційній діяльності організація за рахунок власних коштів сплатила консультації фахівців.

Необхідно надати відповідь на запитання:

1. Які аудиторські процедури необхідно виконати аудитору для отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу щодо операції отримання та відображення в обліку виняткових прав на винахід як внесок до статутного капіталу «Джерело»?

Завдання 2.

У ході аудиту фінансової звітності ПАТ «Каштан» аудитор отримав таку інформацію:

30.06.п.р. ПАТ «Каштан» були реалізовані матеріали на суму 40 000 грн (без ПДВ), термін платежу за які відповідно до договору наступав 30.09. п.р.;

01.08.п.р. ПАТ поступило право вимоги за цим договором ТОВ «Бурштин» за 35 000 грн (без ПДВ);

02.08.20п.р. у ПАТ надійшли грошові кошти за договором цесії (процентна ставка рефінансування в 3 кварталі становила 11 %);

25.09.п.р. за 8 місяців до закінчення терміну амортизації (повний термін амортизації в бухгалтерському обліку встановлено 38 місяців) був ліквідований нематеріальний актив через недоцільність його подальшого використання. Первісна вартість активу – 76 000 грн.

Сума прибутку за 9 місяців 2019 р. становила 30 000 грн.

Необхідно надати відповідь на запитання:

1. Які аудиторські процедури необхідно виконати аудитору для отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу щодо до реалізацій дебіторської заборгованості та ліквідації нематеріальних активів?

Завдання 3.

У ході аудиту ПАТ «Сонечко» було встановлено, що 01.08.2019 р. ПАТ «Сонечко» отримало в банку кредит у сумі 600 000 грн для придбання устаткування, яке необхідно для процесу виробництва. Кредитний договір укладений терміном на 4 місяці. Ставка за кредитом становить 14 % річних. Обладнання придбане 15.08.2019 р. і прийняте на облік 27.08.2019 р. У цьому самому місяці воно введено в експлуатацію. Вартість придбання становила 600 000 грн.

Обліковою політикою ПАТ «Сонечко» передбачено, що інвестиційним активом вважається майно, термін якого перевищив 6 місяців, а вартість – 1 000 000 грн, а гранична величина процентів за борговими зобов'язаннями, визнаних витратою для цілей оподаткування прибутку, розраховується за ставкою рефінансування НБУ, збільшеною в 1,1 рази.

ПАТ «Сонечко» складає фінансову звітність і Декларацію з податку на прибуток щоквартально.

Необхідно надати відповідь на запитання:

1. Які аудиторські процедури необхідно виконати аудитору для отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу щодо операції отримання кредиту та нарахування відсотків за його користування?

Завдання 4.

Під час аудиту ПАТ «Посмішка» за звітний рік було встановлено, що на балансі числиться адміністративна будівля вартістю 7 000 000 грн, частина якої знаходиться на реконструкції. Термін проведення робіт відповідно до договору становить 18 місяців.

У ПАТ «Посмішка» є первинні документи, що визначають рішення голови правління про проведення реконструкції частини будівлі та використання іншої частини об'єкта в рамках договору про спільну діяльність.

На основі терміну корисного використання, прямолінійного методу нарахування амортизації, передбаченого обліковою політикою ПАТ «Посмішка», й умовного поділу вартості будівлі на дві частини: та, що реконструюється, і ту, що використовують (ПАТ як і раніше використовує її для цілей управління). Щомісяця до складу витрат включається амортизація в сумі 9 143 грн.

Необхідно:

1. Визначити аудиторські процедури з метою отримання аудиторських доказів щодо тверджень управлінського персоналу стосовно операцій обліку об'єкта основних засобів і здійснених витрат на його реконструкцію.

Завдання 5.

Фірма «Красуня» спеціалізується на дизайні, розробці і встановленні обладнання для ательє пошиття одягу. Звітний рік закінчується 1 січня, проте аудитори вирішили частину тестів провести на проміжну дату (у листопаді 200А року).

При розрахунках за виконану роботу виписуються копії рахунків-фактур: один екземпляр залишається у покупця, другий - повертається на склад, третій - до відділу реалізації. У кінці кожного періоду здійснюється звірення даних аналітичного і синтетичного обліку по рахунку «Прибутки від реалізації» і дебіторської заборгованості. При реалізації послуг (дизайн, консультації) на комп'ютері ведеться облік витрат робочого часу персоналу. Періодично здійснюється звірення даних по угодам на виконання робіт з витратами робочого часу у регістрах бухгалтерського обліку, у кінці кожного періоду на комп'ютері друкується документ, у якому подані усі деталі по виконаних операціях (наприклад, витрати праці та коштів, кількість виготовленої продукції). Щомісячно від кожного замовника одержують підтвердження розрахунків. У кінці місяця друкується сальдо по кожному дебітору з відображенням суми простроченої заборгованості і терміну її можливого погашення. Щомісячно головний бухгалтер чи інша особа за його дорученням телефонує тим покупцям, термін погашення боргу яких перевищує 60 днів і нагадує про це. По закінченню 90 днів відправляється лист-нагадування, ще через 14 днів - більш суворий лист. Потім через три тижні покупець одержує лист від юриста з попередженням про те, що до нього може бути поданий позов у судовому порядку.

Необхідно:

1. Сформувати алгоритм дій аудитора для підтвердження відповідності дебіторської заборгованості.

Змістовий модуль 3.

Процедурний інструментарій при завершенні аудиту історичної фінансової інформації.

Завдання 1.

ТОВ «Омега» 3 листопада звітного року за наслідками проведення документальної перевірки дотримання норм податкового законодавства отримало від Державної податкової інспекції у Шевченківському районі ГУ ДФС у м. Києві податкове повідомлення-рішення про визначення суми податкового зобов'язання за податком на прибуток підприємства та відповідних штрафних санкцій.

Управлінський персонал ТОВ «Омега» визнає частково суму донарахованого податку.

В бухгалтерському обліку на визнану суму здійснено збільшення зобов'язання за розрахунками з бюджетом.

Сума не визнана підприємством оскаржується в судовому порядку. Юристи ТОВ «Омега» надали аудитору пояснення, що, на їхню думку, позов буде вирішено позитивно.

Після закінчення перевірки аудитором було складено та надано ТОВ «Омега» аудиторський висновок. Через чотири дні аудитору стає відомо, що відбулося засідання апеляційного суду, на якому ухвалено рішення не на користь ТОВ «Омега».

Необхідно надати відповідь на запитання:

1. Якими мають бути подальші дії аудитора?

Завдання 2.

Директор аудиторської фірми розглядає робочі документи за даними аудитів фінансової звітності, які наразі проводяться, з питань виконання аудиторами вимог МСА 570. Директор зробив наступні помітки:

ТОВ «Промінь»

Після дати фінансової звітності, але до дати затвердження фінансової звітності кредитор Товариства подав у суд позовну заяву щодо визнання на Товариства

неплатоспроможним.

ТОВ «Осороки»

Під час аудиту було встановлено, що Товариство має збиток у сумі 800 000 грн станом на 31 грудня звітного року. У січні наступного року настає термін погашення позики в сумі 900 000 грн. Інших джерел фінансування Товариство не має і надходження грошових коштів не очікується

ПрАТ «Водограй»

Після дати балансу, але до затвердження фінансової звітності для опублікування зборів кредиторів неплатоспроможного Товариства, як способу вирішення неплатоспроможності, затвердило санацію.

ТОВ «Веселка»

Після дати балансу, але до затвердження фінансової звітності до опублікування під час пожежі сильно постраждало основне виробництво Товариства. Підприємство більше не здатне продовжувати діяльність.

Необхідно по кожному підприємству окремо надати відповідь на запитання:

1. Які аудиторські процедури слід додатково провести аудиторам, щоб в повній мірі виконати вимоги МСА 570 «Безперервність діяльності»?

Завдання 3.

Директор аудиторської фірми розглядає робочі документи за даними аудитів фінансової звітності, які наразі проводяться, з питань виконання аудиторами вимог МСА 450.

Ситуація 1.

У поточному році виявлена помилка (допущена в минулому році) – на адміністративні витрати віднесено 1 000 грн за підвищення кваліфікації обліковців, яке було заплановано, але не відбулося. На початок періоду залишок по рахунку нерозподіленого прибутку становив 1 500 грн.

Ситуація 2.

У поточному році виявлена помилка – при розрахунку амортизації виробничого обладнання амортизація занижена на 85 000 грн., з яких 5 000 грн. має бути включено у незавершене виробництво (його залишок на початок звітного періоду 123 000 грн.), 80 000 грн. – у собівартість готової продукції (її залишок на початок звітного періоду 100 000 грн.), з якої реалізовано 90 %.

Ситуація 3.

У поточному році виявлена помилка, яка допущена у минулому році – при розрахунку амортизації виробничого обладнання амортизація занижена на 85 000 грн., з яких 5 000 грн. має бути включено у незавершене виробництво (його залишок на початок звітного періоду 123 000 грн.), 80 000 грн. – у собівартість готової продукції (її залишок на початок звітного періоду 100 000 грн.), з якої реалізовано 90 %.

Ситуація 4.

У 2021 році резерв відпусток склав 8 % від нарахованої заробітної плати. У січні 2022 року стало зрозуміло, що резерв був завищений.

За розрахунками у 2022 році резерв відпусток становитиме 7 %. Фонд нарахованої заробітної плати підприємства – 100 000 грн.

Необхідно по кожному підприємству окремо:

1. Надати рекомендації з виправлення помилки.

Змістовий модуль 4.

Положення, пов'язані з формуванням звіту незалежного аудитора щодо історичної фінансової інформації.

Завдання 1.

У ході аудиту фінансової звітності ПАТ «Прохолода» за звітний рік аудиторам стали відомі такі факти, пов'язані з діяльністю товариства:

рада директорів вирішила збільшити види діяльності, а це вплине на фінансовий стан, рух грошових коштів і результати діяльності компанії;

рада директорів компанії вирішила порекомендувати загальним зборам сплачувати річні дивіденди за результатами роботи компанії у звітному році в розмірі 100 грн на одну акцію. Загальна сума, запропонована для оплати дивідендів, – 1 000 000 грн.

Необхідно надати відповіді на запитання:

1. Як ці події впливають на зміст Звіту незалежного аудитора?
2. Якими будуть подальші дії аудитора?

Завдання 2.

В таблиці наведені фактори за їхнім впливом на тип думки аудитора.

Фактори	Типи думок аудитора			
	Пояснювальний параграф (не впливає на думку аудитора)	Думка із застереженням	Негативна думка	Відмова від висловлення думки
1	2	3	4	5
Обмеження обсягу аудиту				
Незгода з керівництвом щодо достатнього обсягу доказів, що відображені в фінансовій звітності				
Невиконання вимоги безперервності діяльності підприємства				
Незгода з керівництвом щодо обраної облікової політики				
Значна невизначеність, усунення якої залежить від майбутніх подій				

Необхідно:

1. Класифікувати фактори, які впливають і не впливають на тип думки аудитора, за видами модифікованих аудиторських думок, до яких вони можуть привести. Вибір думки необхідно позначити знаком "+" у відповідному стовпці таблиці.

Завдання 3.

В таблиці наведені методи подання співставлень у фінансовій звітності.

Особливості аудиторської думки	Методи подання співставлень у фінансовій звітності	
	Відповідні показники	Порівнювальна фінансова звітність
1	2	3
Фінансова звітність за попередній період повторно		

перевірено іншим аудитором (сформовано умовно-позитивну думку), а фінансова звітність за поточний період перевірена новим аудитором (сформовано безумовно-позитивно думку)		
Аудиторський висновок містить думку про показники за поточний період (зокрема початкове сальдо), фінансова звітність за попередній період не перевірялась		
У звіті про аудит співставлення не виділено окремо та висновок аудитора виражається загально для попереднього і поточного періодів		
Виданий раніше звіт про фінансову звітність за попередній період, який було змінено. Питання, що призвело до модифікації, не вирішено в поточному періоді (виявлені викривлення відносяться до початкових залишків і не були ліквідовані). Отже, аудиторський звіт про фінансову звітність за поточний період переважно також було модифіковано		

Необхідно:

1. Визначити, за яким методом надані у фінансовій звітності співставлення, якщо сформована аудиторська думка має характеристики, зазначені в таблиці вище. Вибір методу позначити знаком "+" у відповідному стовпці таблиці.

Завдання 4.

На остаточному етапі виконання завдань з аудиту директор аудиторської фірми здійснює нагляд за якістю виконання завдань. Увагу директора привернули аудиторські файли по підприємствам:

ТОВ «Гранду»

У ході аудиторської перевірки мало місце суттєве обмеження її обсягу, в результаті чого аудитор не отримав необхідних доказів. Крім того, проти підприємства порушено судову справу з приводу невиконання договірних зобов'язань перед постачальником. Розмір компенсації збитків за позовом може суттєво вплинути на фінансовий стан клієнта.

ТОВ «Лінстрім»

Під час аудиторської перевірки виявлено розбіжності між окремими положеннями облікової політики підприємства та загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку в Україні. Внутрішньою зустрічною перевіркою встановлено розбіжності між показниками журналів-ордерів та Головної книги.

Необхідно по кожному підприємству окремо:

1. Визначити вплив обставин, виявлених аудитором у ході перевірки, на зміст Звіту незалежного аудитора.
2. Визначити, який вид Звіту незалежного аудитора можна скласти за її наслідками.

Завдання 5.

У ході аудиту аудитор перевіряв фінансову звітність, яка була додана суб'єктом господарювання до щорічного опублікованого звіту, – річний звіт. Крім фінансової звітності й аудиторського звіту, щорічний звіт містить звіт про результати аналізу фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання (далі – Звіт).

Необхідно надати відповіді на запитання:

1. Чи має аудитор перевірити Звіт?
2. Як відповідно до вимог МСА 720 називається цей Звіт?
3. Під час аудиту Звіту аудитор з'ясував, що обсяги нерозподіленого прибутку в перевірених фінансових звітах та Звіті не відповідали істотній сумі. Як називається ця невідповідність згідно з МСА 720?
4. Аудитор дотримувався додаткових процедур і з'ясував, що фінансова звітність є надійною у всіх істотних аспектах і спотворення відноситься до Звіту. Які наступні дії аудитора? Як ця ситуація вплине на аудиторський висновок?
5. Також встановлено, що значення коефіцієнтів ліквідності у Звіті не відповідають активам і зобов'язанням, які розраховуються. Водночас початкові дані про активи та зобов'язання у Звіті відповідають підтвердженій фінансовій звітності. Як називається ця невідповідність згідно з МСА 720? Вкажіть наступні дії аудитора у цій ситуації.

Змістовий модуль 5.

Аудити спеціального призначення та завдання з огляду фінансових звітів.

Завдання 1.

Нижче наведено фрагменти з аудиторських звітів за спеціальним призначенням

аудиту. Розглядалися такі види спеціальних аудиторських завдань, як:

1. Звіт про фінансову звітність, підготовлений відповідно до засад бухгалтерського обліку, крім міжнародних стандартів фінансової звітності або національних стандартів.
2. Звіт про компоненти фінансової звітності.
3. Звіт про відповідність умовам договору.
4. Звіт про узагальнену фінансову звітність.

Фрагмент 1.

Ми перевірили ТОВ "Альянс" для забезпечення дотримання основних вимог бухгалтерського обліку та фінансової звітності, викладених у розділах 25-28 договору, укладеного з комерційним банком "Дельта" від 15 травня 2018 року ... На наш погляд, станом на 31 грудня 2022 року, бухгалтерський облік та фінансова звітність ТОВ "Альянс" у всіх суттєвих аспектах відповідали вимогам, викладеним у вищенаведених розділах договору.

Фрагмент 2.

Ми провели аудит поданого реєстру кредиторської заборгованості ТОВ "Альянс" за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року ... Наш обов'язок висловити думку про реєстр на основі нашого аудиту ... На нашу думку, поданий реєстр кредиторської заборгованості дає надійне й об'єктивне уявлення про кредиторську заборгованість компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року".

Фрагмент 3.

Ми провели аудит фінансової звітності ТОВ "Альянс" за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, на основі якого була підготовлена узагальнена фінансова звітність відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. У нашому аудиторському звіті від 15 травня 2018 року ми висловлювали думку про те, що фінансова звітність, на основі якої було підготовлено узагальнену фінансову звітність, забезпечить надійну й об'єктивну думку, за винятком того, що запаси недооцінюється на 100 000 000 грн. короткотермінова кредиторська заборгованість занижена на 100 000 000 грн. На наш погляд, подана узагальнена фінансова звітність у всіх суттєвих аспектах відповідає фінансовій звітності, на базі якої вона підготовлена і відносно якої ми висловлюємо умовно-позитивну думку".

Фрагмент 4.

Наша відповідальність полягає в тому, щоб висловити нашу думку щодо фінансової звітності ТОВ "Альянс", щодо надходжень і витрат грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року ...

Політика компанії передбачає підготовку доданого звіту про надходження та витрати грошових коштів. З огляду на це, доходи або витрати визнаються на

момент надходження коштів або оплати, а не на час отримання коштів або зобов'язання виплатити їх ...

На нашу думку, поданий звіт ТОВ "Альянс" за 2022 рік об'єктивно відповідає у всіх суттєвих аспектах отриманим доходам та здійсненим витратам відповідно до грошового методу обліку доходів і витрат".

Необхідно:

1. Визначити, який тип спеціальних завдань аудиту відповідає наведеним вище фрагментам аудиторських звітів за спеціальним призначенням аудиту.

Завдання 2.

ПАТ "Коваль" 10.10.2022 р. звернулось до ПП "Право-Аудит" щодо проведення огляду фінансової звітності підприємства за 9 місяців 2022 р. Фінансова звітність наведена в Додатку.

ПП "Право-Аудит" погодилося прийняти завдання.

Необхідно:

1. Підготувати й оформити лист-зобов'язання ПП "Право-Аудит" щодо огляду фінансової звітності ПАТ "Коваль" за 9 місяців 2022 р. відповідно до вимог п. 12 МСЗО 2400 "Завдання з огляду фінансової звітності".

Завдання 3.

ПАТ "Коваль" 10.10.2022 р. звернулось до ПП "Право-Аудит" щодо проведення огляду фінансової звітності підприємства за 9 місяців 2022 р. Фінансова звітність наведена в Додатку.

ПП "Право-Аудит" погодилося прийняти завдання.

Необхідно:

1. Сформулювати перелік питань для направлення запиту ПП "ПравоАудит" керівництву ПАТ "Коваль" щодо проведення огляду фінансової звітності підприємства за 9 місяців 2022 року.

Завдання 4.

Тести 1. До завдань з надання впевненості належить:

- а) завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації;
- б) консультації з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- в) огляд історичної фінансової інформації, зокрема фінансової звітності;
- г) трансформація звітності за іншою, ніж застосовувана, концептуальною основою.

Тести 2. Завдання з огляду історичної фінансової інформації:

- а) є завданням з обмеженої впевненості;
- б) не є завданням з надання впевненості;
- в) є завданням з надання достатньої впевненості;
- г) є супутньою послугою, визначеною Міжнародними стандартами супутніх послуг.

Тести 3. Для отримання доказів у процесі огляду історичної фінансової звітності аудитор виконує додаткові процедури:

- а) обов'язково згідно з вимогами МСЗО 2400;
- б) тільки у разі, якщо стає відомо про питання, яке дозволяє вважати, що фінансові звіти можуть виявитись суттєво викривленими;
- в) у разі надання згоди на їх здійснення управлінським персоналом;
- г) тільки у разі узгодження з суб'єктом господарювання та зацікавленими третіми сторонами.

Тести 4. У процесі виконання огляду історичної фінансової звітності аудитор має дотримуватись:

- а) принципів об'єктивності та професійної компетентності;
- б) усіх застосовних етичних вимог, включаючи вимоги до його незалежності;
- в) тільки вимоги до незалежності;
- г) виключно професійного скептицизму.

Змістовий модуль 6.

Завдання з надання впевненості, що не є аудитами чи оглядами історичної фінансової інформації та супутні аудиту послуги.

Завдання 1.

У 2022 році ТОВ "Альянс" звернувся до аудитора з пропозицією перевірити прогноз руху грошових коштів на наступний календарний рік (2023 рік).

Прогноз має форми Звіту про рух грошових коштів, визначений обліковою політикою компанії та відповідає вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності.

Прогноз призначений для кредиторів компанії. За даними керівництва компанії, припущення, що лежать в основі прогнозу, мають характер найкращих оцінок.

Необхідно:

1. Підготувати текст листа-зобов'язання, щоб домовитися про умови завдання на перевірку прогнозної фінансової інформації відповідно до вимог МСЗНВ 3400.

Завдання 2.

Завдання з виконання узгоджених процедур було видано посадовою особою ПАТ «Кеш» – її генеральним директором. Мета завдання полягає в наданні допомоги товариству в оцінюванні достовірності доходів і витрат.

Завдання охоплювали такі процедури:

1) перевірку математичної точності попереднього звіту про доходи та витрати (прибутки і збитки) за рік, що закінчився 31 грудня 2022, а також порівняння кінцевої суми балансу з сальдо відповідних рахунків у головній книзі (результатом роботи – кінцева сума перерахована правильно і збігається з головною книгою);

2) проведення звірки переліку доходів і витрат, а також реєстру дебіторів та кредиторів ПАТ "Кеш" і суми виплат за операціями з ними за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, з сумою, вказаною в пробному звіті про доходи та витрати (результат роботи – підтверджені суми збігаються з даними пробного звіту);

3) надсилання запиту дебіторам і кредиторам для підтвердження сум взаєморозрахунків з ПАТ "Кеш" за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, та отримання підтвердження (результат роботи – отримав підтвердження від усіх дебіторів і кредиторів);

4) порівняння підтвердження з сумами, вказаними в пункті 2. Для сум, за якими виявлено невідповідності, отримання звірки сальдо рахунків.

Для того щоб отримати ці звірки, визначити і включити в список рахунків, не відображені в обліку рахунки та чеки, сума, за яким окремо перевищує 20 000 грн. (результат роботи – суми, вказані ПАТ "Кеш", збігаються з підтвердженнями або, якщо є розбіжності, ПАТ "Кеш" підготувала узгодження, які правильно вказують рахунки-фактури і чеки на більш ніж 20 000 грн.).

Необхідно:

1. Підготувати звіт про фактичні результати виконання узгоджених процедур щодо доходів і витрат ПАТ "Кеш" за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, на основі наведених даних.

Завдання 3.

Аудитор отримав завдання від керівництва ТОВ «Вектор» на підготовку балансу компанії на 31 грудня 2022 р, а також звіту про фінансові результати та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчується 31 грудня 2022 р, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Аудитор підготував зазначену звітність. У процесі виконання завдання він встановив, що протягом звітного року амортизація основних засобів нараховувалася за методом суми чисел років терміну корисного використання, що є порушенням МСФЗ 16 «Основні засоби». Цій факт аудитор зазначив у примітці 2 до підготовленої ним фінансової звітності.

Необхідно:

1. Визначити послідовність дій аудитора під час виконання завдання з підготовки фінансової інформації згідно з МССП 4410 на підставі наступних даних.
2. Скласти звіт про підготовку фінансової інформації.

Завдання 4.

Аудиторська фірма провела обов'язкову аудиторську перевірку фінансової звітності акціонерного товариства. Під час проведення загального огляду фінансової звітності на завершальній стадії аудиту були виконані аналітичні процедури. Мета застосування аналітичних процедур

полягала в підтвердженні думки аудитора про достовірність фінансової звітності та законної організації бізнесу клієнта.

Необхідно:

1. Використовуючи знання в галузі економічного аналізу, визначити, які аналітичні процедури може використовувати аудитор під час аналітичного огляду фінансової звітності. Результати виконання завдання уявіть у формі робочого документа аудитора:

Види аналітичних процедур під час огляду фінансової звітності
акціонерного товариства

Вид аналітичних процедур	Економічні показники	Результат застосування аналітичних процедур

II. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: Видання 2016-2017 року. URL: <https://www.apu.net.ua/1151-miznarodni-standarti-kontrolyu-yakosti-2016-2017>

2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>

3. Про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності, що вносить зміни до Директив ради 78/660/ЄС та 83/349/ЄС і припиняє дію Директиви Ради 84/253/ЄС: Директива 2006/43/ЄС Європейського парламенту та Ради від 17.05.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_844#Text

4. Про обов'язковий аудит річних звітів та консолідованих звітів (стосується Європейського економічного простору): Директива 2014/56/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16.04.2014 р., що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС. URL: <http://www.apu.com.ua/attachments/article/762/irektiva%202014-56-EU.pdf>

5. Про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані з ними звіти визначених типів компаній: Директива 2013/34/ЄС Європейського парламенту та Ради від 26.06.2013р. URL: <http://www.apu.com.ua/event/771-direktiva-2013-34-es-evropejskogo-parlamentu-ta-radi-vid-26-kvitnya-2014-r-neofitsijnij-pereklad>

6. Регламент (ЄС) № 537/2014 Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014р. «Про особливі вимоги до обов'язкового аудиту суб'єктів суспільного інтересу та скасування Рішення Європейської Комісії 2005/909/ЄК». URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content>.

7. Звіт керівництва та його аудит: Роз'яснення з практики застосування міжнародних стандартів аудиту за результатами проведення круглого столу, затв. рішенням Ради Аудиторської палати України від 28.03.2019 р. № 10 URL: https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2018/10/10_28.03.2019_%D0%BE%D0%B7%D1%8F%D1%81%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B7-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%9C%D0%A1%D0%90.pdf

8. Рекомендації з практики застосування міжнародних стандартів аудиту щодо підпису звітів за результатами наданих аудиторських послуг, що не є аудитом фінансової звітності, схвалено рішенням Ради АПУ від 26.08.2020 протокол № 44. URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%CC%88-%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%83-%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96%D0%B2-%D0%B7%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B0%D1%82>

https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/5_%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2-%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B8%CC%86%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%96%D0%B3.pdf

9. Інформація для аудиторів щодо застосування професійних стандартів – які саме стандарти мають застосовуватися під час надання послуг, схвалено рішення Ради АПУ від 23.09.2021 р. протокол № 68. URL: https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/5_%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2-%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B8%CC%86%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%96%D0%B2.pdf

10. Інформаційний лист Ради Аудиторської палати України про розгляд аудитором безперервності діяльності під час аудиту фінансової звітності, схвалено рішення Ради АПУ від 06.05.2022 р. протокол № 86. URL: https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2022/05/2_%D0%86%D0%BD%D1%84.%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82-%D0%A0%D0%90%D0%9F%D0%A3_%D0%A0%D0%9E%D0%97%D0%93%D0%9B%D0%AF%D0%94-%D0%90%D0%A3%D0%94%D0%98%D0%A2%D0%9E%D0%A0%D0%9E%D0%9C-%D0%91%D0%95%D0%97%D0%9F%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%A0%D0_%D0%92.%D0%94%D0%86%D0%AF%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%A1%D0%A2_%D0%86-%D0%9F%D0%86%D0%94-%D0%A7%D0%90%D0%A1-%D0%90%D0%A3%D0%94%D0%98%D0%A2%D0%A3-%D0%A4%D0%97-5.pdf

11. Інформаційне повідомлення Ради Аудиторської палати України щодо застосування Міжнародних стандартів управління якістю, схвалено рішенням Ради АПУ від 16.12.2022 р. протокол № 100. URL: https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/_/D0%86%D0%BD%D1%84.%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82-%D0%90%D0%9F%D0%A3_%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%9C%D0%A1%D0%A3%D0%AF-2.pdf

Основна:

1. Бондарь Ю.В. Робочі документи аудитора Лід Скедьюли та Програми. Аудиторська вибірка : посібник. Київ : ДП «Інформ-аналіт. Агентство», 2017. 396 с.
2. Дмитренко І. М. Аудит (за міжнародними стандартами) : навч. посіб. Київ : Кондор, 2013. 391 с.
3. Каменська Т. О., Корінько М. Д., Проскуріна Н. М. Сучасний аудит : підручник. Київ. ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2015. 643 с.

4. Кодекс етики професійних бухгалтерів Міжнародної федерації бухгалтерів / перекл. з англ. за ред. С. Я. Зубілевич. Київ : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2010. 124 с.

5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду , іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016-2017рр. Київ : АПУ, 2018. 842 с.

6. Петренко С. М., Пальцун. І. М. Аудит: теорія і практика застосування міжнародних стандартів : навч. посіб., 2-ге видання. Львів : «Магнолія 2006», 2013. 520 с.

7. Пономарьова Н.А., Войненко М.П., Замазій О.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 488 с.

8. Посібник із застосування Міжнародних стандартів аудиту під час аудиту малих та середніх підприємств URL: https://spilka-audit.org.ua/images/pisibnuk_1.pdf

9. Quality Control. International Federation of Accountants (IFAC) – The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). 2020. URL: <https://www.iaasb.org/projects/quality-control>

Додаткова:

1. Брадул О. М., Шепелюк В. А, Ільїна С. Б., Юнацький М. О., Хорошенюк А. П., Брадул Т. В. Аудит: підручник (в двох частинах), 4-те вид. доп. і перероб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.

2. Проскуріна Н.М. Процедурне забезпечення аудиту. Теорія та практика : монографія. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2011. 739 с.

3. Проскуріна Н.М., Рубітель О.Ю. Організація і методика документального забезпечення аудиту фінансової звітності в системі корпоративного управління : науково-практичний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 214 с.

4. Плаксієнко В.Я., Верига Ю.А., Кулик В.А., Карпенко Є.А. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 509.

5. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 412 с.

6. Рязанова Н.О. Аудит : навч.-метод. посіб. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.

Інформаційні джерела:

1. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL : <https://www.apu.com.ua>

2. Офіційний сайт Асоціації бухгалтерів і аудиторів. URL : <http://www.uacaa.org>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfm.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL : <http://www.nssmc.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL : [http:// www.nfp.gov.ua](http://www.nfp.gov.ua)
6. Офіційний сайт Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. URL : <http://www.apob.org.ua>
7. Спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів. URL : <http://www.ukr.buhgalter.com.ua>
8. Авторський блог Рубітель Ольги. URL: <https://blog.liga.net/user/orubitel/profile>
9. IFRS Foundation URL : <http://www.ifrs.org>
10. The International Auditing and Assurance Standards Board URL : <https://www.iaasb.org>